

Sv. Peter Klaver, apostol zamorcev,
prosi za nje in za naše podjetje!

Odmev iz Afrike

Blagoslovljen po Piju X.

Upravišтво: TRST, via del Ronco 6.

Stane za celo leto K 1'50.

Vsak prvi torek v mesecu daruje eden
vlč. misijonarjev v Afriki eno sv. mašo
za žive in mrtve ude.

Naša ljuba Gospa Lurška v Ambohi- belomi.

Od o. Camboué, iz Jez. dr.

Neke nedelje popoldne proti tretji uri je stopil neki mladi Malgaše v mojo sobo: »Oče, rad bi se izpovedal.« V spovednici je jokal in ihtel, nato je opravil zadi v cerkvi molitve po sveti spovedi. Ko sem se vrnil čez nekoliko časa, da bi molil svoj brevir, sem ga našel še ravno tam na kolenih, s solzami v očeh. Komaj sem pričel moliti brevir, ko pristopi k meni in mi podari štiri bakrene novčice z besedami: »Oče, vzemi to za cerkev Naše ljube Gospe Lurške.« — »Kdo si, odkod prideš, moj dobri otrok?« Pridni mož je prehodil tisto jutro pot, dolgo skoraj 15 kilometrov, da bi opravil spoved. Imel je ravno toliko hoda nazaj in to pri slabem vremenu, v zimskem času in v skrajno ubožni obleki. K večjemu 20 vinarjev zasluži na teden in od teh je daroval ljubi Materi božji v Ambohi-belomi plačilo več delavnih dnij.

Nekoliko tednov pozneje sem bil na potu v svojo kristijansko občino, ko srečam v mali dolini svojega Malgaša, ki je zopet prišel k sveti spovedi. Tokrat sem mu prihranil del pota in sem ga izpovedal v stran od pota ležeči koči. Predno sva se ločila, mi je zopet dal miloščino, tokrat majhen srebrn novčič,

zopet za cerkev Naše ljube Gospe v Ambuhibelomi. O ti dobra, velikosrčna duša, tvoje bakrene in srebrne mrvice, katere si podaril od svojega siromaštva, so pač povzročile, da je marsikateri zlat in mnogi bankovec bogatinov zašel v našo rakitro (mošnjiček z zvončkom). Bogu in brez madeža spočeti Materi božji hvala!

Naši ljubi Gospoj Lurški v Ambuhibelomi je manjkalo dozdej še njene Bernardke. Malo časa po pripovedovanem dogodku si je izbrala ljuba Mati božja tam tudi malo Bernardko, mogoče prvo na velikem otoku Madagaskarju. Jeden izmed mojih najpridnejših katehistov, Alojzij Goncaga Rabezezicka in njegova mlada žena, Marija Magdalena Ranorò, skrbno obiskujeta našo cerkev, to ljubo svetišče N. lj. G. Lurške na afriških tleh. Na neko soboto, ko je ravno Alojzij vodil med sveto mašo bratovščine N. lj. Gospe od zmage petje lavretanskih litanij, mu je podaril ljubi Bog hčerko. Malo ur nato so nesli malo v cerkev ter jo krstili. Iz lastnega nagiba so želeli stariši, da se imenuje Bernardka.

Ko sem drugo jutro pri sveti maši stopal po altarnih stopnicah navzgor, sem našel pri tabernakeljnu listič. V njem je bilo pet frankov in sledeče v francozkem jeziku pisane vrste:

»Presveto Srce Jezusovo, ki kraljuješ na altarju, mi Ti darujemo pet frankov v imenu N. lj. G. Lurške, v zahvalo naši ljubi Materi, da si nam namesto majhne Cecilije, ki si nam jo vzelo, zopet podarilo hčerko. Hvala Ti, preljubo Srce tvojih služabnikov! Prosimo te, ohrani majhno Bernardko vedno čisto, naj-bi se Tebi posvetila kot devica. Zaupamo, o Bog, da boš uslišal našo prošnjo. Toda zgodi se Tvoja sveta volja!«

Pet frankov, to je že za naše uboge Malgaše premoženje! Presveto Srce Jezusovo je pa tudi vidno blagoslovilo dar pobožnih starišev in jim podarilo drugo hčerko, ki se je tudi krstila na njihovo izrecno željo na ime Margareta — Marija.

Včeraj mi je zopet izročil neki katehist, ki mi pomaga pri misijonu v Andramatoakapili, pet frankov za naše ljubo svetišče brezmadežne Device v Ambuhibelomi. In dobri mož dobiva za-se in za svojo ženo mesečne plače — pet frankov.

Posvetitev kapele Sv. Petra Klaverja v Kimaragnombe.

(Dodatek k slavnosti Petra Klaverja.)

Prvi dan novega leta je bil tokrat za krščansko občino Bagamoyosko posebno lep praznik. V yasi Kimaragnombe, kakih pet kilometrov od misijona, oddaljeni, so namreč slovesno blagoslavljal novo kapelo. Za cerkvenega patrona

so izbrali apostola sužnjev, svetega Petra Klaverja, iz posebnega vzroka, ker je Kimaragnombe naselbina odkupljenih sužnjev.

Kakor znano, je bil Bagamoyo nekdanj izmed najvažnejših suženjskih trgov vzhodne afriške obali. Na tisoče so jih privlekli vsako leto iz sredine Afrike sem, kakor kupno blago so jih spravljali na trg, prodajali in odvajali v druge dežele. Marsikateremu teh nesrečnežev je postal misijon blagonosen rešitelj, marsikoga je obvaroval grozovite usode in mu prinesel s telesno svobodo tudi svobodo duha in duše: svobodo otrok božjih. Zlasti je bilo veliko ubogih, nedolžnih otrok, ki jih je misijon odkupil in ki jim je dajal odzda naprej skrbno krščansko odgojo. V misijonski šoli niso samo spoznavali ljubelega Boga in se učili k njemu moliti, ampak podajal se jim je tudi izboren početni pouk; v prostem času pa so morali opravljati tudi telesna opravila, bodisi v poljedelstvu, bodisi v tedaj cvetočih misijonskih delavnicah, da se priuče kakemu koristnemu, hasnovitemu rokodelstvu. Tako so rasli v izvrševanju krščanskega gesla: »Moli in delaj!«

Tudi pozneje jih misijon ni pustil izpred oči, temuč jim je ostal kakor prej tudi poslej angel varih. Ko so dorasli za ženitev, jim je daroval kos zemljišča, shambo, na katerej so se udomili in ki so jo odslej obdelovali, da se prerede. Tako je nastala deloma krščanska vas v Bagamoyo, tako tudi vas Kimaragnombe, ki šteje danes že kakih 300 duš.

Ker leži vas precej daleč proč od misijona in je posebno v deževnem času pot težavna, so postavili že prej ondi kapelico, ki pa jo je razdevajoči zob časa že davno začel rušiti in jo končno podrl. Radi bi postavili na njeno mesto novo in večjo, ki bi ustrezala novim potrebam, toda ker je v vikarijatu manjkalo osebja in je bila mošnja premil. škofa skoro vedno prazna, so morali zidanje nove kapele zmirom odlašati. Pa pride naposled brat Agulin iz Knechtsteden — in njegovo tehniška vednost, ki si jo je pridobil pri zidanju tamošnje misijonske hiše, njegova krepka roka, radovoljnost in požrtvovalnost črnih kristjanov in nekaterih evropskih dobrotnikov je postavila v malo mesecih lično cerkvico, tako da so jo mogli na novega leta dan že posvetiti.

Polnoštevilo so prišli kristjani k slavnosti, ženske v najlepši pisani praznični obleki, možje v dolgih belih srajcah z rdečo kapo na glavi in z neločljivo palico v roki. In kdor je bil tako srečen, da je imel še ponošen telovnik kekega Evropca, si ga je za slavnost oblekel čez srajco, nekdo si je nadel celo staro težko vsedno suknjo, misleč pač, da brani tu ravno tako pred pekočimi solčnimi žarki, kakor je nekdanj v mrzlejši Evropi varovala pred mrazom in zimskim viharjem.

S prazniško obleko se je zlagala tudi prazniška veselost navzočih. Radost je sijala iz vsakogar oči, zadovoljno so gle-

dali nas novo bivališče svojega Boga v svoji sredi in z veseljem navdušenjem so nas pozdravili vsi, ko smo se pripeljali — premil. škofa v svoji sredi — na vozu, ki so ga vlekli trije voli.

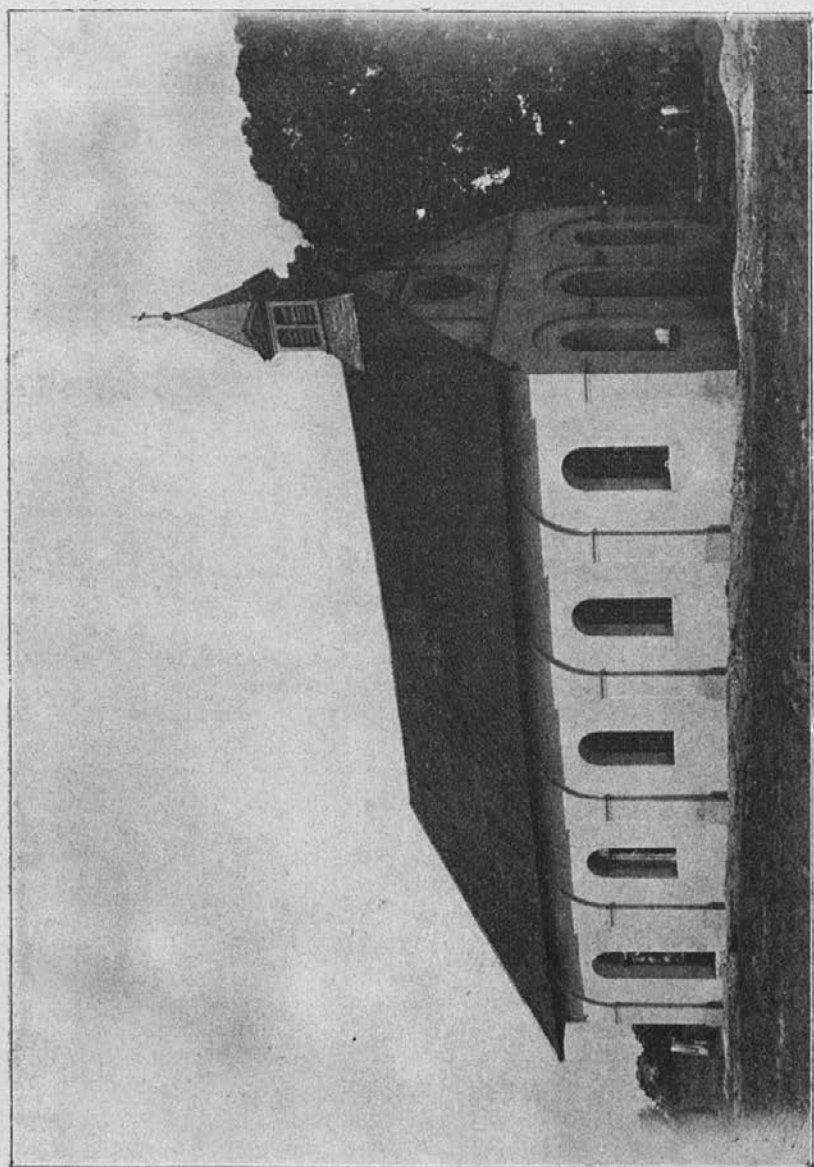
Brzo smo še ukrenili, kar je bilo najbolj potrebno in nato je stopil pod velikansko, senčnato mangosovo drevo slavnostni pridigar gospod v. Jäckel. Z daleč donečim glasom je slikal govornik pomen te slavnosti in srečo kristjanov, da imajo v svoji sredi bivališče Najvišjega, kjer lahko iščejo ob vsaki uri v molitvi pomoči, tolažbe in krepčila v vseh bridkosti življenja, in kjer jo tudi gotovo najdejo. Njegove besede, ki jih je govorilo srce, so segale tudi vsem poslušalcem globoko v srce, kar se je videlo iz njih vedenja in napete paznosti.

Hišo božjo je posvetil gospod v. König, predstojnik misijona Bagamoyoskega v navzočnosti premil. škofa, ki je po zadnjih glasovih litanij vseh svetnikov stopil k oltarju in sam daroval prvo sveto daritev na novoposvečenem kraju. S kakim veseljem je pač prišel ljubi Odrešenik na oltar in s kakimi milostmi je pač oblagodaryl te otroško pobožne črnce, ki so v globoki pobožnosti v prahu ležali pred njim.

Po sveti daritvi se postavijo kristjani pred cerkvijo, da mu izroče svoja novoletna voščila. Slavnostna pesem zadoni. Z mogočnim šopkom cvetlic stopi pred Nj. škof. Milost štiriletna deklica, njen srečen oče pa mu v imenu cele občine izreče čestitke. Bila je res srčkana, mala v rdečem oblačilcu s pisanim krilcem, glavico pa zavito v debel, volnat robec. Krepko je oklepala šopek z obema rokama, oči ponižno povešene k tlom, kakor da se prav dobro zaveda resnobe te ure in važnosti svoje uloge. Ko pa zagromi trikratni »živio«, odpre svoje velike oči, poda premil. škofu šopek z jedratim »Nate!«, ki je nadomestil predpisan poklon ter zbeži v naročje smehljajoče se matere. V nekoliko besedah se Nj. škof, Milost zahvali in poda udeležencem še nekaj očetovskih opominov. S tem se je slavnost končala. Veselega in mirnega srca so se razšli črnici, mi pa smo krenili zopet na staro, prozaično pot, ravno tako se veseleč preteklih uric.

Z obraza premil. škofa pa se ni hotela umakniti neka temna senca; bil je videti žalosten. Ko se jaz temu začudim, mi reče: »Na zunaj je cerkvena res dogotovljena, a kako pusta in mrzla je še od znotraj! Niti podoba kakega svetnika, niti križev pot ne krasi golih sten, noben zvon še ne vabi vernikov k molitvi in službi božji, noben harmonij ne spremlja petja; tudi kip cerkvenega patrona bi bil potreben!« Razumel sem in napisal te vrstice v nadi, da kaj častilcev svetega Petra Klaverja prav kmalu uresniči srčno željo našega dragega škofa. Ljubi Bog jim obilo pogrne! O. Henrik Ritter, C. S. Sp.

Kapela Sv. Petra Klaverja v Kimaragnombe.

Kako krščanski zakon dviga afriško ženo.

Č. o. Kayzac iz družbe očetov od svetega Duha je poslal 5. nov. 1907. naslednje pismo glavni voditeljici Klaverjeve družbe. Predmet, o katerem govori pismo, je tako očitno aktualen, da ga ne moremo dovolj priporočati zanimanju in ljubezni svojih bralcev.

Pišem Vam iz naše nove postaje Mange v Kikuyu-ju.

Obisk msgr. Allgeyer-ja smo porabili v to, da dodobra pretresemo svoje misijonske načrte, in Njegova škofijska milost nam je priporočala, naj Vas obvestimo o svojih potrebah.

Pred nekaj leti se mi je rodila srečna misel, da bi se v korist naïrobi-skih bolnikov obrnil do Vas. Vaš odgovor je bil bogat dar, ki nam je omogočil osnovati v Simonis-u bolnišnico, ki temu misijonu prav izvrstno služi.

Danes pa, milostiva gospa glavna voditeljica, se mi je rodila podobna misel in obračam se z istim zaupanjem zopet do Vas v zadevi, o kateri naj Vam poročam po naročilu Nj. škof. milosti.

15 mesecev smo tu v Mangi, 50 km oddaljeni od Naïrobi-ja, v okraju, kjer smo mi edini Evropci, sredi med divjaki. Živimo med mnogoštevilnimi narodi, pogreznenimi v grozovitosti najbolj mesenega poganstva. Ne gre se tu za navadno spreobrnitev, ampak treba je popolnega in radikalnega preobrata. Gre se za to, da jim vcepimo deset božjih zapovedi in da jih divjaki, ki jim je dobro zlo in zlo dobro, tudi izpolnujejo.

Pri tem si stavlja ubogi misijonar s strahom in bridkostjo noč in dan vprašanje: Kako naj začnem? Kako naj izvršim?

In tu Vam, milostiva grofica, priobčim rešitev tega vprašanja, kakor nam ga je predlagala Nj. škof. milost in kakor se zdi nam samim ne le najboljša, temuč tudi edino uspešna: Ljudstvo se pre-
rodi še-le, kadar se dvigne žena. Ženo pa more dvigniti le krščanski zakon: treba je torej delati na to, da se sklene kolikor možno mnogo krščanskih zakonov.

Ne maram Vas mučiti z dokazovanjem stavka, čegar resnica Vam je očitna. Tudi Vam nočem popisovati socijalnega stanja kikuyu-ske žene: bila bi to predolga povest in zelo malo vzpodbudna.

Oh, milostiva grofica, kdaj pričnete vojsko zoper robstvo črne žene, ki nanj mi in Vi sami že tako dolgo čakate? Prave kupčije s črnici tu ni več, to sramotno trštvo s človeškim mesom ni več razširjeno po javnih trgih in blagodušni evropski pristaši proti-robskega gibanja sladko spavajo pod lavorji svojega slavnega in gotovo zelo zaslužnega vojnega pohoda. Toda mi smo dolžni povedati in ponoviti, da se robstvo še ni končalo, da še ni premagano in da smo si mi priborili le zelo nepopolno zmago. Vsak dan smo lahko kot onemogle priče prisotni onim porajanjem — pravó zakotno barantanje — kjer je beseda o tem, ali se naj to

ali ono dekle, zdaj še prosto in srečno, proda za dve kravi ali kupi za trideset ovac!

Ali je ta kupčija manj sramotna, ali vzbuja po civiliziranih pojmihi manj nevolje zato, ker je prodajalec oče in ali bo kupec zato manj okruten, ker ji postane mož?

Naša naloga gre za tem, da najdemo praktično rešitev edino-le tega vprašanja: kaj storiti, da dosežemo krščanske zakone?

Zato Vam, milostiva gospa, naj spregovorim, nekaj o sredstvih ki smo jih, kakor upamo, našli za začenjajoči se misijon v Mangi. Med tako mnogoštevilnimi mladimi ljudmi, ki prihajajo dan na dan na misijon, je treba modro izbirati: z 20—30 letnimi, ki so ali še neoženjeni ali pa imajo le eno ženo, se moramo najbolj ukvarjati.

Če nas prosijo ti mladi ljudje dela, je to za nje res prava sreča. Pred prihodom belcev so se vojskovali s sosednimi plemen, da bi obogatili in si priskrbeli sredstev za ženitev. Danes imajo samo delo pri belcih. Zato moramo imeti na skrbi, da jih najmemo kolikor možno veliko število, jim damo sredstev za živež, jih med delom temeljito učimo katekizma ter jih tako neopazno navadimo na nov ideal: s kratka, da napravimo dobra tla milosti božji, ki nam je gotovo ne bo nedostajalo. Ti mlade možje bi se spreobrnili, njihova žena ali nevesta bi jih posnemala, zgled bi zamikal in potegnil za seboj njih brate, sorodnike in prijatelje: preobrat dežele bi bilo vprašanje nekoliko let.

In česa treba, da damo mlademu možu na ta tačin za leto dni dela? Komaj sto frankov. In koliko mladih ljudi bi bilo pripravljenih se na ta način zavezati. Da imam sredstva, v osmih dneh jih vpišem par sto! V dokaz, da taka rešitev ni samo prazen dozdev, naj bo zgled Mathurinov. Bil je to mlad pogan, ki se mu je docela prilegal zgornji popis, ki pa je imel še poleg tega dve ženi. Stopil je pri nas v službi samo zato, da si prisluži toliko, da si lahko kupi še tretjo ženo. Že čez šest mesecev je odslovil svojo drugo ženo in zahteval krsta za se, za svojo postavno ženo in za svoja dva otroka! Danes je oče izvrstne krščanske rodbine.

Ko bi, milostiva gospa, videli ta dva zakonska, kako klečita ob praznikih drug poleg drugega pri božji mizici, ko bi videli srečo zlasti te žene, ki jo je krst spremenil celo na zunaj, — to bi bil prizor, ki bi Vas ganil do solz in Vam povedal več nego vse, kar sem Vam mogel jaz povedati v tem pismu.

Zato Vas prosim ponižno, zanimajte se za naš mladi misijon, pomagajte nam, da moremo blagosloviti kar največ krščanskih zakonov!

S čutom preponižne hvaležnosti, častita gospa glavna voditeljica. ostanem

Vaš udani sluga

o. Kayzac, C. S. Sp.

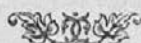
Gospa grofica!

Zvedel sem za to pismo in se čisto ujemam z mislimi, v njem izraženimi.

Jaz sam sem predložil Nj. eminenci kardinalu Gotti-ju enak načrt. Priporočam forej najprisrčneje Vaši dobrotljivosti to pravo protirobsko delo krščanskih zakonov. Blagoslovim Vas in vse Vaše delovanje, ki ga zamore človek v resnici le tu na licu mesta ceniti po njega pravi vrednosti, če je videl in da tako povem, s prsti otipal vse grozovitosti poganstva, proti kateremu se Vi tako slavno in zaslužno borite.

Podeljujem Vam prav posebni blagoslov in ostanem

Vaš udani in v Gospodu hvaležni
† Emile Allgeyer.

Papeževa jubilejna slavnost v Kamerunu.

Že dolgo je tega, kar smo priobčili čitateljem »Odmeva« pismo škofa Vieter-ja iz Kameruna o žrtvi samoodpovedi, ki so si jo naložili krščanski kamerunski zamorci v čast jubileju našega svetega Očeta. To pismo je doletela čudna usoda. Dočim je sprejel premil. škof Benzler v Metzu ta sestavek našega »Odmeva« s svoj letošnji pastirski list in stavil svojim škofljanom te zamorce za zgled, je krožilo taisto pismo po socijalno-demokratskem avstrijskem časopisju, kateremu je dalo povod, da je začelo najsurovejše pisati o klerikalnem »izsesavanju ljudstva« (celo zamorcev!) — Danes pa prinašamo svojim čitateljem nadaljnja poročila o papeževi slavnosti v Kamerunu, ki ne bo zanimala samo Vas, ampak tudi one gospode okoli »Salzburger Volksblatta« in »Arbeiterzeitunge« . . . , vsakogar po svoje.

Zadnjo nedeljo (Dom. infra octavam Ascensionis D. N. J. Chr.) je slavil vikarijat Kamerun jubilej sv. Očeta Pija X. V Duali se je služila v praznično ozaljšani cerkvi o 1/2 9 uri pontifikalna služba božja, pri kateri sem imel obenem slavnostno pridigo. Med opraviлом jih je prišlo nad 400 k svetemu obhajilu, ki so ga darovali za svetega Očeta. Naš črni pevski zbor je izvršil izvrstno svojo nalogo in tako če bolj dvignil praznično razpoloženost. Popoldne, po sv. opraviłu in blagoslovu, je imela Marijina družba, ki ji pripadajo skoro vse katoliške žene in dekleta, svoje slavnostno zborovanje na sijajno okrašenem dvoru sester, pri čaju in pecivu (večidel ladijski sušenec). Valovi navdušenja so se dvigali ondi zelo visoko in privedli do raznih dolgih govorih in nagovorih o sv. Očetu, ki so vselej končali s hrumnimi živio-klici.

Udje Jožefove družbe, ki združuje skoro vse može in fante, so imeli na večer svoj slavnostni sestanek na našem dvoru, ki je

bil tudi kaj lepo okrašen. Iz društvene blagajne so si naročili dva zaboja piva in nekaj zabojčkov smodk po 3 pf. Besede ne zmanjka zamorcu nikoli in tako se je vrstilo tudi tu petje in govori z neštetimi »živio« na sv. Očeta. Za ušesa so skrbeli tudi učenci s svojo pločevinsko godbo. No, slednjič jim je postalo pretesno in njihovi veseli napevi so zadoneli tudi v Duali pred pogani in protestanti; vsi naj bi videli in slišali, kako katoličani ljubijo sv. Očeta in slave njegov jubilej. Glavna točka, na katero so se govniki in govornice vedno povračali, je bila ta, da jih je sv. Oče zahvalil za njih jubilejni dar (619 fr.) in jih posebej blagoslovil.

Večer pa so se pričele velike slavnostne pojedine. Zaradi velikega števila učencev in učenk, vajencev in delavcev je morala ena krava (12—14 let stara, mala grmovna kravica) storiti smrt. Z mnogimi koši batat, riža in plant so jo pri eni sami pojedini pokončali. Po devetih pa so šli vsi prav zadovoljni in dobre volje domu. Pozneje so trdili udje Marijine družbe, da je bila njihova slavnost pri sestrah lepša in da so mnogo lepše popevale ko Jožefova družba, tudi da so bili njihovi govori in živio-klici na sv. Očeta mnogo krepkejši. — Zdaj je zopet vse pri starem, toda gotovo bo imela slavnost dobre posledice.

Jaz tičim slej ko prej v velikih skrbah. Žetev je velika in delavcev tako malo; zato smo si začeli vzgajati in izobražati domače duhovništvo. Seveda je le šest kandidatov in pred 30. letom bi naj ne dobili višjih redov, a gotovo pridejo za njimi drugi in če imamo le dobre, domače duhovnike, pa se kar nič ne bojim za bodočnost misijona v Kamerunu. — Že dolgo čakajo ti kandidati kakor tudi učenci katehetske šole na harmonij, žal do zdaj zaman. Vdihni Vam Bog, visokočastita gospa grofica, vendar kako dobro misel in kak pobožen sklep!

V katehetski šoli je nad trideset učencev; vse jih moram hraniti in oblačiti: Knjig in učnih sredstev nabaviti, seveda, in misijonska blagajna često nima druga nego izgubo. Dalje moram plačati potovanja očetov, bratov in sester in jim skrbeti za hrano in obleko (za 65 oseb), in Woermann je z drugimi gospodarji ladij povišal cene za 10%. Potem moram plačevati več ko 60 vaških učiteljev, ki dobivajo na mesec povprečno po 24 mark, da na leto 17, 280 mark, stroške za vajence, za orodja itd. in vzdrževanje za več 100 sirot in revnih zapuščenih otrok. Razun tega ravno zdaj podaljšujem cerkev Marienberško za 8 m, ker je bila premajhna, in v Edei bi morala in tudi mora dobiti cerkev Srca Jezusovega kor z zakristijo, ker nima za vse ljudi prostora. V Ikazi se ravno zida cerkev Brezmadežne; v Einsiedelnu na Kamerunski gori je treba zidati cerkev Kraljice sv. rožnega venca, in v Viktoriji zidamo poslopje za očete in brate tik zdaj dogotvljene cerkve prev. Trojice, ki bo veljalo tudi par tisoč mark.

V Duali še tudi moram zidati novo cerkev sv. Janeza, ker je cerkev sv. Petra in Pavla premajhna (dasi meri v površini 36 × 14 metrov) in v Kribi se lesena cerkev, zidana 1893, ne da

več popraviti. Ksreči se je rodila večini ondotnih protestantskih trgovcev dobra misel, darovati par 1000 mark za zidanje nove cerkve, kar pa niti do pol ne zadošča. Tudi v Yande, kjer sem blagoslovil novo cerkev šele pred dvema leti (tako velika ko ona v Duali), je že mnogo premajhna in očetje imajo tam ob nedeljah dvakrat sv. opravilo in pridigo, ob osmih in desetih, da se morejo vsi udeležiti službe božje. Zdaj pa še skrb za katoličane na železnici, ki se zida v zaledje. Pač nad 300 katoličanov dela ondi (*utriusque coloris*), Nemci, Avstrijci, Italjani in Kamerunci. Ob nedeljah jih more priti v Dualo nekaj le z veliko težavo, mnogo pa sploh nič. Že 1200 m široka reka Kamerun je za marsikoga velika zapreka. Poleg tega pa še jih toliko pomerje, pred kratkim nek baron Breifenstein (Bavarsko), ki je bil tam inženér. Hvala Bogu! dozdej so se še mogli vsi pred smrtjo spovedati itd. Toda ubogim ljudem moram pomagati in jim za silo sezidati malo leseno cerkvico. Gotovo, moram — res, a odkod naj vzamem sredstva? Jaz jih seveda nimam. Če bo šlo tako naprej, se zelo zelo bojim, da ubogi ljudje versko popolnoma zdivjajo in se preselijo v večnost brez spovedi in zakramentov.

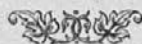
Oh Bog! v Evropi pač ne poznajo našega pomanjkanja in revščine ali pa ne dovolj in se udajajo iluziji, češ, ker je ne vidimo, je tudi ni, ali pa se bavijo z malenkostnimi postranskimi posli in pri tem se izgubljajo duše.

Bog nam pomagaj! Prosim, pomagajte nam tudi Vi, visokočastita gospa grofica; tako zelo smo potrebni pomoči. Dozdej je bilo krščenih s vsem kakih 9570, od teh jih je umrla blizu tretjina. Nad 2600 se jih pripravlja na sv. krst, učencev in učenk pa je okoli 4500. Bogu bodi izročeno vse!

Z najpristrčnejšo zahvalo za vse dobrote in s prošnjo, da nas ne pozabite, ostanem, visokočastita gospa glavna voditeljica.

Vaš vedno vdani

† H. Vieter, P. S. M. apost. vikar.

Ebute-Melta,

nov misijon na beninskem obrežju.

Tukaj prinašamo pismo, datirano z dne 2. prosinca 1908, od o. Hessa iz lionske misijonske družbe, ki bo naše čitatelje živo zanimal. Ker napreduje silno hitro prosveta, ki je povzdignila še pred kratkim čisto neznanost Ebute-Melta v važno trgovinsko središče, zato je vedno bolj nujno, da se tam misijonar stalno naseli. Krivoverci in Mohamedanci se jako trudijo, da bi vedno se množeče prebivalstvo pridobili za-se; zato je hitra pomoč potrebna.

Pogosto sem imel v rokah »Odmev iz Afrike« in spoznal sem iz njega s pravim veseljem, s koliko prostostjo, priprostostjo in zaupanjem Vam pojasnjujejo misijonarji potrebe svojih različnih misijonov, kakor tudi želje, da bi svoj delokrog povečali in izboljšali.

Z jednako prostostjo in zaupanjem si dovolim tudi jaz, vam poslati, velecenjena gospa grofica, te vrstice v prid mojega misijona v Ebute-Melti.

Ebute-Melta je majhno mesto s približno 3000 prebivalci v beninskem vikarijatu na zahodnem afriškem obrežju in je samo $\frac{3}{4}$ ure oddaljeno od Lagosa; Lagos je prestolica našega škofa in glavno mesto naselbine. Bližina glavnega mesta je jeden najpoglavitejših vzrokov za važnost Ebute-Melte in njene vedno bolj rastoče prosvete.

Zato želi naš velespoštovani apostolski vikar msgr. Lang, da bi povzdignil Ebute-Melto od postranske postaje, kar je dandanes, k glavni postaji, namreč da bi postavil tam cerkev in priprosto stanovanje za misijonarja. Ako pride samo včasih kak misijonar iz Lagosa v imenovani misijon, to ne zadostuje dandanes več. Število kristjanov se množi in zato je treba nepretrgoma skrbeti za blaginjo katoličanov. Ebute-Melta ima svoje ime od svoje lege in je povišana točka iznad suhe zemlje. Z Lagosom, ki je zidan ves na otoku, je v zvezi po dveh lagunah in dveh kovinskih mostovih v skupni dolgosti skoraj jednega kilometra. Ebute-Melta pomeni dobesedno: Troje pristanišč. Ebute — pristanišče, Meta — tri. In v resnici je postavljeno to mesto na zemeljskem stegnu in se lahko doseže od treh strani z malimi parniki.

Kaj je pač vzrok, da se je to malo mesto tako čudovito povečalo? Vzrok je obrtstvo, njegova lastnost kot vozlišče naselbinske železnice in ker je blizu Lagosa, ki ji da tako veliki pomen. Angleži, ki so gospodarji dežele, so spoznali važnost Ebute-Melte in so sezidali čisto ravne, 20 metrov široke ceste, ki peljajo od enega konca mesta do drugega. Oni poizkušajo, da bi naredili iz nje evropsko mesto.

Velik del industrije Lagosa, utrjenega mesta s 45.000 prebivalci, se bo preselilo v Ebute-Melto. To spričujejo veliki stroji za opeko, apnenice (tukaj se apno ne žge iz kamenja, ker ga ni, ampak iz morskih školjk), botanični vrt in posebno še velike delavnice železnične uprave. Angleška vlada se trudi, da bi navadila črnce na vse evropske industrije. Sicer pa, ker izhaja prav za prav važna železnica iz Ebute-Melte, ki bo segala v kratkem času do velika Nigra v notranji Afriki, zato vleče mesto velik del delavcev na-se. Vsi pridelki pridejo iz znotranjosti neogibno v Ebute-Melto. Da imenujem najvažnejše, omenjam: Palmovo olje, palmovi orehi, kokosovi orehi, kakao, kavčuk, bombaž, slonova kost i. t. d. Ravno tako morajo v Evropi izdelane stvari, ki so postale črncem neobhodno potrebne, iti skoz Ebute-Melto. Ta

majhna slika Vam daje, gospa grofica, slab pojem, kako intenzivno je življenje v Ebute-Melti.

Toda čas je že, da govorim o verskem življu mojega misijona. Katoličani, protestanti, Mohamedanci in pogani živijo tukaj drug zraven drugega. Katoličani so v manjšini; s tem pa ni rečeno, da je njihovo število neznatno. Sto učencev in učenk, ki obiskujejo našo šolo, dokazuje, da je katoličanov že precej veliko. Toda kaj pomeni to število proti premogočnemu protestantizmu? Dočim imamo mi samo jedno šolo, jih imajo protestanti štiri in vsaka je bolj obiskovana ko naša. Protestanti so že naprej videli velik napredek Ebute-Melte in so napravili iz mesta tako rekoč utrjen tabor, ki ga stražijo na vsakem oglu štirje nepremagljivi stolpi. Oni imajo namreč tukaj razun šol že štiri cerkve. Mohamedanci od svoje strani tudi niso nedelavni. Imajo svoje mošeje in šole in imajo svojo važnost zahvaliti poglavitno Gambarisom (ljudje rodu iz znotranjosti, ki prinašajo pridelke svoje dežele). Kadar poprodajo svoje blago, si nakupijo soli in drugih stvari ter gredo domov. Le pogani so najmanj delavni. Tudi jim je odločeno, kot verski skupini, da izginejo, kajti deloma postanejo katoličani, deloma protestanti ali Mohamedanci.

Rekel sem, da so protestanti najmočnejši in najbolj organizirani del. Zasmehujejo malo tudi siromaštvo mojega majhnega in ozkega posestva, ki mi služi ob enem za cerkev in šolo. In res ne morem lepim cerkvam in velikim šolam protestantov drugega nasproti postaviti kot svojo majhno šolo, v kateri ima komaj sto učencev, ki jo obiskujejo, prostora. V nedeljo mora ravno tisti priprosti prostor, kakor sem že prej rekel, služiti še za cerkev. Moji katoličani nimajo več dosti prostora, pa vendar pridejo z veselim srcem. In dočim vabijo protestanti svoje otroke v prostorne šole, se moram jaz zadovoljiti, da oropam v ponedeljek zjutraj svojo dvorano revnega nedeljskega kinča, da lahko rečem, da imam tudi jaz šolo. Moji dobri katoličani in katehumeni me pogosto prosijo, da bi jim sezidal cerkev, kakoršna je protestantska, toda žalibog jim moram vedno odgovoriti: »Nimam sredstev, da bi jo postavil.«

Druga izguba od moje strani je: kakor sem že rekel, nimam še nobenega lastnega stanovanja v Ebute-Melti in vsako jutro sem prisiljen, napraviti pot treh kilometrov, da pridem v svoj misijon. Okoli $1\frac{1}{2}$ 12. ure se vrnem k obedu v Lagos in moram zopet iti tri kilometre; zvečer isto pot. Ne glede na to, da so ta pota v južnem podnebjju jako utrudljiva, zamudim še mnogo časa. Še bolj je obžalovanja vredna okolščina, da zamorem tako opraviti svoje delo samo polovično, kajti med mojo prisotnostjo v Ebute-Melti so vsi odrasčeni pri delu, in se vrnejo šele domov, kadar moram jaz sam biti že v Lagosu. In kadar sem tako oddaljen od svoje črede, pride grabljiv volk, namreč protestantski pastor. Zadnji poskuša v moji odsotnosti, da bi mi izneveril del mojih dobrih

ljudi. Ne zamudi opozoriti na naš ubožni in omejeni prostor, ki kakor rečeno, služi kot šola in cerkev.

Zgornje vrstice Vam kažejo, gospa grofica, dosti jasno, kakor upam, zadrego, v kateri se nahajam, in potrebo, zidati za-me pri-prosto cerkev in stanovanje, da bi se lahko nastanil v Ebuti-Melti. Trdno zaupam, da mi bodele velikodušno priskočili na pomoč za dvojni namen, katerega sem Vam razložil. Gre se za čast naše vere in zveličanje mojih Katoličanov, zato iztegujem svojo roko.

Iz belgijskega Kongo.

Že dolgo nismo imeli prilike, da bi poročali iz misijonov očetov scheutveldskih. Zato priobčujemo danes s tem večjim veseljem čitateljem pismo o. Beela, pisano v Nsoni Mbatu, 22. januarja 1908.

Pokrajina, kjer misijonarimo, se razteza na jugu od Leopoldville do reke Inkissi. Na vzhodu dela mejo železniška proga Matadi-Leopoldville, na zahodu reka Kongo. Kraj kaže mnogo-vrstno podobo, vendar ni posebno na gosto naseljen. Prav posebno blizu Leopoldville na jugu in na obrežju reke Inkisse je dežela malo obljudena. Največ vasi šteje komaj več ko 30 koč. Vasi s 100 kočami je redko najti. Povsod je strahovita mrtvičnost opustošila deželo in še vedno uspešno nadaljuje svoje uničujoče delo.

Ljudstvo, dasi tako različno in mešano — tu najdeš ljudi skoro iz vseh rodov — kaže za dobro precej dovezetnosti. Samo prebivalci obrežja Kongovega so v tem izjema. Že od narave vtelešeni trgovci, se brigajo kaj malo za stvar božjo.

Neglede na nadarjenost in zmožnosti tamošnjih prebivalcev moramo vseeno biti pripravljeni na velike potežkoče in začetek bo pač težko kaj posebno osrčevalen. V resnici je kraj že mnogo let sem popolnoma v rokah protestantov in docela pod njihovim vplivom. Tu delujejo tri protestantske ločine, namreč misijon Baloto, angleški baptisti pa ameriški baptisti. Zlasti slednji so pri domačinih v veliki milosti in imajo krasen misijon, čisto blizu našega. Posrečilo se jim je v vsaki vasi en del do kraja poprotestantiti in nam misijonarjem je zgolj nemogoče ondi prodreti. Ob sebi je umevno, da nam dela ta vpliv veliko škode; zvitim črncem je to pretveza, da nam zabranijo vstop. Koliko truda in pogajanja je treba, da pridobimo samo eno dete, nastavimo samo enega katehista! Vedno dobivamo odgovor, da moli vas pri Angležu, kar je isto kakor: »Z Bogom! Srečno!« Pa vaše visokorodje naj ne misli, da nam ti prvi neuspehi in zapreke, ki jih vidimo že naprej, jemljejo pogum! Molitev nam daje vedno nove srčnosti in uverjeni, da nas ščiti najsvetejše Srce Jezusovo in preblazene Device, delamo z radostjo. Smili se nam ta dežela, molimo za

njo in posvetiti se hočemo popolnoma blaginji teh ubogih nesrečnikov.

To je splošno stanje tega kraja. Pa k našemu misijonu! Dva patra sva tu, ki ga oskrbujeva. Misijon leži na 600 metrov visoki planoti, kar je za zdravje velike vrednosti. Da kolikor se da olajšamo promet, se nismo smeli preveč oddaljiti od železnice. Dvajset minut nas loči od postaje Nsona-Mbata, odkoder smo tudi za misijon privzeli ime Nsona-Mbata. 100 kilometrov smo oddaljeni od Leopoldville, kjer ima Nj. Milost Msgr. Van Ronslé svoj škofovski sedež. Naš misijon je bil ustanovljen mesca februarja lanskega leta. Stanovanje in kapelica iz slame s kočami za delavce in otroke je naše prvo pohišje. Začeli smo nato sekati les in obdelovati zemljo; to nam je omogočilo, da smo si kmalu lahko postavili boljše bivališče. In tako imamo zdaj hišo zidano iz ilovice, 10 metrov dolgo in 4 metre široko; razdeljena je v dva dela in obdaja jo veranda. Tudi stranska poslopja so iz ilovice. Kapela sezidana v istem slogu in žalibog ravno tako začasno urejena je 15 metrov dolga in 5 metrov široka. Mal začetek je to, le nekaj začasnega, zidali smo v nadi, da nam kaka plemenita duša pomaga dalje.

Zelo težko nas stane, dobiti delavcev, kajti trgovinska društva in železniška podjetja najemajo svoje ljudi za plače, ki jih mi nikakor ne zmoremo. Na novo ustanovljen misijon ima kaj mnogo izdatkov. Da ne govorim o vzdrževanju misijonarjev, ki je samo na sebi zelo drago — suha kokoš velja 3 K, kozljček 20 K, — imamo tudi sicer le izdatke. Obrneš se kamor se hočeš, loti se dela tega ali onega, povsod so stroški in tako stojimo pred nemogočnostjo. Za zidanje, plodovito nasajanje je treba vajenih, krepkih rok. Se li morejo naši mali lotiti tako trdega dela? Gotovo ne. Komaj lahko zasadijo za največjo silo žita za kruh, turšice, boba, sladkih batat in zemeljskih oreškov. Pridelki teh nasadov pa so prvo leto mnogo premajhni, da bi mogli s tem prihraniti stroške za zivež.

Okoli 50 otrok je izročeni naši oskrbi, od teh jih je 30 nastanjenih v misijonu. Drugi so razdeljeni na štiri katehumenate, ki spadajo k misijonu. Vse te male ljudi je treba preživiti; treba jim je obleke, hrane in jed jim nič manj ne tekne ko velikim ljudem. Črnc čuti kakor trdi sam, neprestan glad. K temu še pride nekaj katehistov, ki dobivajo majhno, svojemu delu in marljivosti primerno plačo. Zaupamo na božjo previdnost in na sv. Jožefa in ne dvomimo, da nam prinese pomoči.

Usojal sem se, milostljiva gospa, Vam pojasniti splošne stroške našega misijona; zlasti pa bi rad priporočal našo revno kapelico blagonaklonjenosti družbe sv. Petra Klaverja. Z vsemi mogočimi sredstvi moramo skušati podžgati gorečnost svojih mladih kristjanov. Kaj je bolj pripravno za to ko dostojno posvečevanje cerkvenih praznikov? Dobra beseda, ki jim jo daš, okrašena kapelica, olepšan oltar, vse to vname v njih novo go-

rečnost. O Božiču so se zbrali v naši kapeli naši krščanski otroci, železniški delavci, prebivalci bližnje misijonske kolonije jezuitov, ki so vsi prišli, da skupno slavijo rojstvo Kristusovo. Štirideset jih je pristopilo k mizi Gospodovi. Naši otročički so prepevali Božjemu Detetu v čast svoje najlepše pesmi, njihova srca pa so se pri tem dvigala k Odrešeniku. V dno srca me je bolelo, ker sem moral gledati našo revno kapelico v vsakdanji obleki, brez vsake olepšave in okrasja.

Kratka misijonska poročila.

Denar iz aluminija. Iz Londona nam brzojavljajo z dne 14. januarja: »Londonski novce je objavil naznailo, v katerem opozarja angleški trgovski svet, da je bilo lani kovanih 31,872.134 novcev iz aluminija, določenih za Ugando in Nigerijo. Njih vrednost je prav nizka; oni ki so namenjeni za Ugando, veljajo pol vinarja, za Nigerijo pa desetino penny-ja. Kovali so jih, da nadomestijo ž njimi kauriške školjke, ki v omenjenih pokrajinah zelo krožijo med ljudmi, kojih vrednost pa se spreminja celo samovoljno, zlasti

bolj v sredini dežele. Novi denar ima stalno vrednost in bi naj stopil polagoma na mesto kariških školjk. To je prvi poskus kovati denar iz aluminija; izbrali so to kovino posebno zavoljo njegove majhne teže, kar je pri tako nizki vrednosti tega denarja zelo važno. Da ga lažje spravijo med tamošnje domačine, ki bi ga naj rabili, so ga v sredini preluknjali in tako nanizajo ta drobci na vrstico ali žico, kakor delajo domačini že z davnih časov tudi s svojimi kauriškimi školjkami.

K prazniku sv. Petra Klaverja.

(g. kimovca.)

Zopet so bila jako razveseljujoča poročila, ki so prihajala od naših postaj, podružnic in oddajnih mest o cerkvenih pobožnostih, ki so se priredili na sam praznik našega velikega priprošnjika sv. Petra Klaverja ali pa na sledečo nedeljo. Radi bi opisali vsako teh prireditvev tukaj še posebej, toda ni mogoče zaradi premajhnega prostora in zato hočemo podati v sledečem kratek seznam slovesnosti.

Rim. Cerkev al Gesù. Pred praznikom se je obhajala tridnevica. Na praznik sam je bila sv. maša pri altarju sv. Ignacija s skupnim obhajilom. Ravno tukaj so bile izpostavljene svetinje sv. Petra Klaverja (velik del njegove roke) v počeščenje vernikov.

Solnograd. Cerkev sv. Andreja. Pridigal preč. gospod duh. svetovalec Kaltenhauser. Potem slovesni škofovski blagoslov,

ki ga je podelil premilostljivi gosp. prelat Vilibald Hauthaler, opat zavoda sv. Petra.

Trst. Nova kapela oo. jezuitov. Sveta maša s skupnim obhajilom. Zvečer pridigal preč. o. Tome iz Jezusove družbe. Nato škofovski blagoslov, ki ga je podelil preč. konzistorialni svetnik in mestni župnik Dr. Pederzolli.

Dunaj. Jezuitska cerkev. Sveta maša, katero je daroval preč. o. Lederer, lazarist, z nagovorom.

Krakov. Cerkev kolegija sv. Ane. Slovesna maša, daroval preč. Dr. Caputa. Nato pridigal o. Wnek iz Jezusove družbe.

Monakovo. Kapela presv. Rešnjega telesa. Sveta maša s skupnim obhajilom. Popoldne v farni cerkvi sv. Bonifacija pridigal preč. gosp. predsednik Pichler. Nato škofovski blagoslov, ki ga je podelil preč. g. opat od sv. Bonifacija, Gregor Danner.

Inomost. Kapela dekliške sirotišnice. Pridiga, nato zakramentalni blagoslov.

Luzern. Frančiškanska cerkev. Pridigal preč. gospod vikar Dr. Rast in zakramentalni blagoslov.

St. Gallen. Stolnica. Pridigal preč. gospod kancelar Schildknecht, nato zakramentalni blagoslov.

Linec. Cerkevica sv. Maksimilijana na Freinbergu. Maša z blagoslovom, potem pridigal preč. o. Friderik iz Jezusove družbe, nato še ena tiha sv. maša.

Oberhausen. (Rheinland). Sv. Marijina župnijska cerkev. Pridigal preč. gospod kaplan von Itter potem zakramentalni blagoslov.

Tešin (Avstrijska Šlezija). Župnijska cerkev. Sveta maša z nemškim nagovorom. Popoldne poljska pridiga in zakramentalni blagoslov.

Altdorf (Švica). Sveta maša s pridigo.

~~*****~~ Popolni odpustek, ~~*****~~

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca grudna.

Dne 21. grudna na god sv. apostola Tomaža.

Dne 27. grudna na praznik sv. apostola in evangelista Janeza.

Pogoji: Vreden sprejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. Očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le s natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Solnogradu. — Odgovoren urednik: Anton Slamič.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.